

Z kart historii naszego LO 1948 – 1950

Kronika kl. VIII /2/

03.11.1948. Kilka koleżanek z naszej klasy uplotło wieniec, który z okazji minionego „dnia Zadusznego” został przez delegację złożony na grobie z innymi klasami.

06.12.1948. W naszej klasie został urządzony tradycyjny św. Mikołaj. Do klasy naszej przyszła klasa VII, której program został połączony z naszym i dał obraz miły i pełen humoru. Po części artystycznej nastąpiło rozdanie podarunków. Podarunki te sprawiły radość wielu kolegom i koleżankom. Lekcja wychowawcza prowadzona przez **prof. Dudową** minęła szybko i przyjemnie.

09.12.1948. Polska przygotowuje się do wzniesłego aktu, a to połączenia się dwóch partii [PPR i PPS – red.] w jedną. ZMP, chcąc wyrazić swoją gotowość i entuzjazm zorganizował sztafetę Wrocław – Warszawa. Do Wrocławia przybędą sztafety dolnośląskie. Jedną z nich witaliśmy, która była z Karpacza i łączyła się z innymi we Wrocławiu, nazywała się „Karkonosze”.

10.12.1948. Jutro ma się odbyć u nas lekcja pokazowa o „zjednoczeniu partii robotniczych”. W tym celu odbywają się przygotowania, które mają upiększyć klasę, a także powiększyć zasób wiadomości na ten temat.

11.12.1948. Po dwóch normalnych lekcjach odbyła się lekcja pokazowa, na której gościli profesorowie 11-letniej szkoły Ogólnokształcącej i nauczyciele z powiatu. Lekcję prowadził pan **dyrektor Szafrąński**. Po zagajeniu p. dyrektora **kol. Ksok** wygłosił referat o „Zjednoczeniu Partii Robotniczych”. Po skończeniu referatu zaczęła się dyskusja, w której uczniowie i uczennice poprawiali lub uzupełniali referat. Po dyskusji klasa, aby uczcić dzień zjednoczenia, uchwaliła rezolucję: „Do wszystkich klas naszej szkoły. Uczennice i

uczniowie kl. VIII zebrani w dniu 11.12.1948r. na specjalnej lekcji poświęconej zjednoczeniu partii robotniczych postanowili: 1. Pomagać sobie wzajemnie w pracy by przerobić program naukowy. 2. Zwiększyć biblioteczkę klasową z 50 do 80 tomów. 3. Uporządkować pracownię fizyczną. 4. Wydać specjalny numer gazetki klasowej. 5. Ustroić klasę i gmach szkolny na dzień zjednoczenia”. Lekcja na ogół wypadła dobrze, jednakże były i złe strony, które zostały zauważone przez gości.

15.12.1948. Dziś w dniu zjednoczenia partii, tak jak było uchwalone na lekcji specjalnej, klasa i budynek szkolny są ustrojone. Oprócz tego klasa nasza wypełniła przyrzeczenie i wykonała uchwalone prace. Możemy być dumni, że klasa nasza jako jedna z pierwszych przyczyniła się do uświetnienia tego wielkiego święta. Po południu w „Domu Żołnierza” otrzymaliśmy nagrodę za pierwsze miejsce w „marszach jesiennych”. Nagrodę w postaci dyplomu i piłki otrzymał kapitan naszej drużyny kol. Ksok.

22.12.1948. Nadszedł upragniony dzień, w którym mieliśmy być rozpuszczeni na ferie świąteczne. Na pierwszych lekcjach czytaliśmy lekturę Sz. Szymonowicza „Żeńcy”. Na ostatniej mieliśmy klasówkę z geometrii. Po skończeniu klasówki p. dyrektor Szafrąński pożegnał młodzież naszej klasy, życząc przyjemnych ferii i nabrania sił do dalszej pracy. Rozeszliśmy się do swoich domów mając się spotkać w nowym roku 1949. (cdn.)

Władysław Augustis, kl. VIII

Uwaga! Zachowano oryginalną pisownię!

Z dziejów kamiennogórskiego sportu /5/

Dzięki sprzyjającym wiatrom idealne warunki dla rozwoju sportu szybowcowego stwarzał stok Długosza (Langen Berg). Inspiracja przyszła z Jeżowa Sudeckiego koło Jeleniej Góry, gdzie powstała wytwórnia szybowców i szkoła pilotażu, w której nauki pobierało wielu odważnych mieszkańców Kamiennej Góry. Jednym z nich był **Hans Flaschel**, posiadacz dyplomu instruktora pilotażu. Po pierwszych udanych zawodach na Długoszu sport szybowcowy w Kamiennej Górze przeszedł do historii, prawdopodobnie z braku odpowiedniego wsparcia ze strony państwa.

W powiecie kamiennogórskim przed II wojną światową próbowano też rozwinąć sport samolotowy. W Lubawce krewnych miał **Eltrich**, twórca jednopłatowej konstrukcji „Rumpler-Taube”. Pierwsza impreza lotnicza po I wojnie światowej odbyła się koło Lubawki. Cieszyła się ona ogromnym zainteresowaniem. W samolocie sportowym **Hermana Erba** zasiadła pierwsza kobieta z naszego powiatu, **Liesbeth Giller**, córka lubawskiego kierownika poczty.

W najbliższej okolicy Kamiennej Góry projektowano utworzyć fabrykę samolotów! Wypytowano nawet teren ma montownię i lotnisko. Mimo korzystnych warunków inicjatywa ta jednak upadła.

Nad Lubawką przebiegał korytarz powietrzny. Przelatywały tędy samoloty pasażerskie międzynarodowej linii lotniczej Paryż – Praga. Kierownik poczty **Giller** był dla niej meteorologiem. Niestety, w wieczornej mgle koło Łącznej (między Chełmskiem a Mieroszowem) na ziemię runęła jedna z maszyn i rozbiła się, a jej silnik zabił francuskiego pilota. W późniejszym czasie

powtórzyły się nieszczęśliwe wypadki. Ostatecznie wstrzymano przeloty samolotów nad powiatem kamiennogórskim.

W sporcie konnym na szczególne wyróżnienie zasługiwały obory hodowlane **Oeflera i Watzdorfa**. Obie posiadały najwyższe nagrody państwowe. Gdy założono związek powiatowy na łąkach koło zamku *Kreppelhof* w Kamiennej Górze zorganizowano pokaz połączony z targiem końskim. Podziwiano konie nie tylko z obu wzorowych stadnin, również okazałe żrebięta wiejskich posiadaczy z powiatu. Odbywały się też wyścigi konne. Synowie rolników cwałowali po okolicznych terenach i przeskakiwali drewniane ogrodzenia.

W 1926 r. założono Kamiennogórskie Stowarzyszenie Sportów Wodnych. Kierował nim adwokat **Woitschütze**. Dzięki zabiegom burmistrza **Kurta Feige** Kamienna Góra otrzymała wspaniałą pływalnię na świeżym powietrzu nad Bobrem przy dzisiejszej ul. Zielonej. W 1932 r. na tym bajecznie oświetlonym obiekcie przeprowadzono przez 3 dni i noc wielki festyn sportów wodnych. Najlepszy pływak **Galle** z Wrocławia nauczył bezinteresownie wielu mieszkańców miasta pływania stylem klasycznym. Jedną z atrakcji festynu był skok z 3-metrowej wysokości do wody zapaśnika wagi ciężkiej **Maxa Blasiusa** jako Neptuna wraz z orszakiem i ... wózkiem dziecięcym. Po torze wodnym, który powstał dzięki **Jentschowi**, odbyły się zjazdy narciarskie. Do najlepszych miejscowych pływaków należały **Hanne Helbig i Erna Hoheit**. Najszybszymi pływakami z Kamiennej Góry byli **Flascher i Henniger**.(koniec)

Oprac. Justyna Majerska

Z kroniki parafialnej Krzeszowa /6/ 1945

07.10. XX niedziela po Zielonych Świątkach. Odmawiamy różaniec. Musimy dalej czuwać w klasztorze. Jest dużo Rosjan. Nocne czuwanie osłabia nas, ponieważ jest nas mało, a pożywienie coraz gorsze. Śpiewając w chórze popełniamy coraz więcej błędów. Brakuje nam sił.

09.10. Dzisiaj po 5 miesiącach robię obchód po klasztorze, ponieważ wyprowadzili się Rosjanie.

10.10. Srebrny jubileusz naszego ojca **Mikołaja**. Życzenia składamy w naszej cichej zachrystii, ponieważ w klasztorze nie mają przygotowanego pomieszczenia. Obecni byli wierni z Rady Parafialnej. Pan **Geisler** z poczty podarował butelkę wina, którą udało mu się uratować przed Polakami.

13.10. Ciężki dzień dla wielu rodzin, które zostają wypędzone ze swoich domów i szukają schronienia.

14.10. XXI niedziela po Zielonych Świątkach. Nędza naszych Krzeszowian jest coraz większa. Po południu zaczynamy nowennę ku czci św. Jadwigi.

15.10. Święto św. Jadwigi. Suma o godz. 7.00. Dużo wiernych. O 9.00 msza konwentu odbywa się w Kaplicy Księżęcej przy ołtarzu św. Jadwigi. Św. Jadwigo otocz opieką swój naród i ratuj nas.

17.10. Modlitwy do św. Jadwigi. Odwiedzam wielu wiernych. Dzisiaj przybyli do nas z poradą duszpasterze z dekanatu z Kamiennej Góry.

18.10. Milicja zaaresztowała wiele osób, ponieważ rozpowszechniali ulotki, które zrzucili Amerykanie. Musimy wytrzymać. Na pewno przyjdzie pomoc i wyzwolenie.

20.10. Ośmiu młodych mężczyzn zostało zaaresztowanych przez milicję. Prawdopodobnie mieli zakopać amunicję. Są strasznie dręczeni.

21.10. XXII niedziela po Zielonych Świątkach. Bardzo słoneczny dzień, ale pełen gorzkich cierpień. W modlitwie różańcowej bierze udział wiele osób. Modlitwa i zaufanie do Boga pozostaje nam jako pocieszenie.

22.10. Brat **Guther** przynosi z kilkoma ministrantami figury, ponieważ kaplica jest stale płađrowana.

23.10. Dzisiaj powrócił **Martin Burgel** z lazaretu do swojej rodziny. Bardzo osłabiony, ale szczęśliwy. **Pierwszy polski ślub. Udziela go ojciec Bruno.** Widziałem tę parę przed kościołem wraz z rodziną zupełnie pijaną.

28.10. Święto Chrystusa Króla z rodzinną komunią. Bardzo dużo osób spowiadało się i wzięło komunię. Podczas mszy „Caritas” zbiera pieniądze dla biednych ludzi w diecezji, gdzie jest jeszcze gorzej niż u nas. Zebrano dużo pieniędzy. Przez ojca **Görlich** otrzymałem pocztę ze Zgorzelca, że mój brat, który całą wojnę jako duszpasterz pełnił funkcję kapelana, uratował się wraz z ewangelickimi kolegami w Passau. Boże dzięki.

30.10. Dzisiaj przybyła znowu świecka komisja, aby przebadać klasztor. Żądają wszystkich danych konwentu.

31.10. Ciężki miesiąc zbliża się ku końcowi. Jesienna pogoda jest łagodna. Zbiera się grzyby, jagody, drzewo, aby przeżyć. Dzisiaj jest 16°C.

01.11. Wszystkich Świętych. Znowu ciężki dzień. Na nabożeństwie jest pełen kościół ludzi. W kazaniu wspominamy tych wszystkich, którzy odeszli w znaku wiary.

02.11. Po pieśni żałobnej procesja na cmentarz. Wśród wielu wiernych jest dużo dzieci, ponieważ szkoła nie może istnieć.

04.11 XXIV niedziela po Zielonych Świątkach. Dzisiaj znowu polskie śluby z dużą ilością alkoholu.

10.11. Dzisiaj pada pierwszy śnieg! Wiele rodzin znowu zostało obrabowanych.

11.11. Niedziela. Święto św. Marcina. Dzisiaj obłóczyny nowych ministrantów.

15.11. Imieniny naszego brata **Alberta**, który poszedł z 6 zakonnikami do Neresheim w Wittemberdze. Krąży pogłoska jakoby nasza ojczyzna miała być zajęta przez angielskie wojska.

16.11. Drugi polski burmistrz chciał zrabować z naszej kancelarii parafialnej meble, firanki, drogocenne przedmioty do swojego biura. Dowiedziałem się o tym wracając z komunią dla chorych. Z ojcem **Aleksandrem** poszedłem do pierwszego burmistrza i ten zakazał wszelkiego płađrowania.

18.11. XXVI niedziela po Zielonych Świątkach. Cały czas ciąży nad nami polskie jarzmo. Mamy mało nadziei na pomoc. Nasi ludzie żyją z kartofli, które rolnicy ukryli w kopcach. Nasze dzieci cierpią straszny głód.

19.11. Pierwszy mróz. Dzisiaj jest prawdziwie zimowy dzień.

20.11. Ojciec **Petrus** przybył do nas z Wrocławia, którego zwolniono z polskiej niewoli.

21.11. Straszna noc. Polska milicja wyciągnęła z domów uciekinierów krzeszowskich i chce ich wszystkich dostarczyć do Kamiennej Góry, do pociągów jadących na zachód. Straszne cierpienia u wielu rodzin.

23.11. Pani **Taube** matka sześciorga dzieci, została zaaresztowana przez Polaków. Ojciec **Vorget**, którego uratowaliśmy przed niewolą i z którym współpracowaliśmy, chce sobie załatwić u władz we Wrocławiu papiery na powrót do domu. Otrzymujemy pocztą przez „Caritas” wiadomość o naszych braciach, którzy byli żołnierzami. Ojciec **Schneider** został zamordowany podczas bombardowania na godzinę przed wyjazdem z Piły do Kielc. Bardzo bolesna strata. Brat **Lazarus** jest w swojej ojczyźnie. Ojciec **Gregor** kieruje jako duszpasterz angielskim obozem jenieckim koło Hanoweru. Niestety o wielu braciach nic nie wiemy.

- 25.11.** Ostatnia niedziela po Zielonych Świątkach. Bardzo wielu wierzących przy stole pańskim. W kazaniu czytamy opowiadanie księdza z obozu w Dachau. Są to wstrząsające słowa o okropnym cierpieniu zadanym przez nazistów.
- 27.11.** Ojciec Petrus i ojciec Vorget żegnają się z nami i chcą przez Zgorzelec dostać się na stronę zachodnią. Najpierw pieszo, potem pociągiem.
- 29.11.** Zmarł **J. Springer** – członek Rady Kościelnej. Podczas robienia trumien odmawiał modlitwy za zmarłych.
- 02.12.** Pierwsza niedziela Adwentu. W porannych mszach odczytujemy posłanie **Piusa XII**, które wygłosił papież podczas swoich imienin. Dotyczyło ono nazizmu. Po południu modlitwy dla naszej młodzieży parafialnej. Przychylna pogoda.
- 03.12.** Polacy niszczą niemiecki pomnik poświęcony poległym w wojnie. Znajdował się on w samym środku Krzeszowa. Znowu odprawiamy msze błagalne.
- 06.12.** Ojciec **Piotr Mikołaj** ma imieniny. Dziękujemy mu za pełną poświęceń współpracę. Czyżby benedyktyнки ze Lwowa miały być przeniesione do naszego klasztoru?
- 08.12.** Święto Matki Boskiej. O 15.30 zostaje odprawiona msza w Kaplicy Loretańskiej. -10 stopni.
- 09.12.** Druga niedziela Adwentu. Matki z dziećmi, które po raz pierwszy mają przystąpić do Komunii, spotykają się na plebanii. Od wczoraj wisi afisz z wezwaniem do dobrowolnego wyjazdu z datą 4 grudnia. Bardzo zimno. -20 stopni.
- 10.12.** Cztery funty chleba kosztują 80 marek! Kto jest w stanie zapłacić? Pojedyncze rodziny chcą wyjechać na Zachód. Transporty kolejowe są prawie niemożliwe, ponieważ wszystko, co ma koła zarekwirowali Rosjanie. Coraz większy głód i zwątpienie.
- 15.12.** Krąży pogłoska, że wszyscy Polacy mają się wyprowadzić, a my mamy zostać.
- 16.12.** Niedziela. W domu parafialnym odbywa się wystawa prac dzieci. Jest tam nawet żłobek. Prace wykonały dziewczęta z Krzeszowa razem z uciekinierami przy pomocy jednej z sióstr zakonnych. Jest to pociecha w smutku.
- 18.12.** Świętujemy święto światła na pamiątkę odnalezienia w 1622r. cudownego obrazu. Obraz ten ukryto podczas wojen husyckich w 1426r. i zaginął bez wieści.
- 19.12.** Od wczoraj mamy w pierwszych ławkach oświetlenie elektryczne. Zostało ono przywiezione z kościoła św. Józefa.
- 21.12.** Od wczoraj strzały na Jastrzębiej Górze. Huk jest potężny.
- 23.12.** Czwarta niedziela Adwentu. Msze św. odprawia się w niedzielę przy wielkim ołtarzu obok ławek komunijnych. Wczoraj odbyła się pierwsza spowiedź dla dzieci komunijnych.
- 24.12.** Wigilia. Bardzo dużo osób w kościele. O 14.00 nieszpory, o 17.00 Pasterka, ponieważ później jest godzina policyjna dla Niemców. Wieża oświetlona jasno wieloma lampami. Polacy świętują o północy w pełnym kościele.
- 25.12.** Boże Narodzenie. O 6.00 jest msza, w której bierze udział dużo ludzi. Pogoda znośna. Po nieszporach przy żłóbku śpiewamy „O Betlejem judejskie”.
- 27.12.** Dowiadujemy się od sufragana **Ferche**, że papież Pius XII jest wstrząśnięty doniesieniami ze wschodnich Niemiec.
- 30.12.** Znowu zimno. Dużo pracy duszpasterskiej.
- 31.12.** Modlitwa na zakończenie roku. Zaufajmy Bogu i czyńmy dobro. Ciężki rok 1945 zakończył się.
(Cdn.)

Dr Ambrosius Rose OSB

Uwaga! Zapisy od 7 do 23 października są uzupełnieniem części 5 (IX-X 2005)

Oprac. Jal

Redakcja: mgr Jan Lubieniecki – opiekun i redaktor prowadzący, **Kamil Gryzło z kl. II e LO** – skład komputerowy.